

Posudek oponenta diplomové práce

Autor práce: Jakub Rudý

Název: *Politický systém a socioekonomické proměny v NDR: 1958–1968.*

Autor posudku: Martin Štefek

Diplomová práce popisuje dynamiku východoněmeckého režimu a porovnává období let 1958–1961 a 1961–1963. Autor již v prvním odstavci úvodu odmítá perspektivu konceptu totalitarismu (s. 5) a s odkazem na vlivnou práci C. Rosse říká, že jeho aplikace na danou problematiku není vhodná (s. 6). Zároveň však předesílá, že „politologická klasifikace režimu“ nebude jeho cílem (s. 5–6). Alternativou je představení konceptu modernizace (podkapitola 2.2, s. 7–8) – diplomant se rozhodl nahlížet na NDR jako na režim modernizační (s. 6). Pojednání o této perspektivě je však příliš stručné; v teoretické části odkazuje pouze na jeden krátký text Deana Tipse. V podkapitole 2.4 je formulován cíl práce („...*prokázat úspěšnost či neúspěšnost reformního procesu, který v NDR proběhl po roce 1961...*“) a čtyři výzkumné otázky týkající se 1) schopnosti SED implementovat hospodářské a sociální politiky; 2) proměn organizace, ideologie a členství strany ve sledovaných obdobích; 3) proměn metod dohledu a nátlaku nad společností; 4) problematiky kontinuity/diskontinuity komparovaných period (s. 10).

Kolega Rudý práci otevírá podnětnou tezí. Tvrdí, že „...*SED modernizací společnosti a ekonomiky vytváří tlak na modernizaci svých vlastních organizačních struktur a ideologických východisek*“ (s. 8). Tato myšlenka, s níž operoval také v práci hojně citovaný P. Ch. Ludz, se úzce váže k druhé výzkumné otázce. Je škoda, že se diplomant více nezaměřil na diskusi o důsledcích modernizace a že v deskriptivní části textu některá témata pouze pootevřel. V množství faktografie tak nacházíme jen náznaky úvah o proměně pojetí ideologie v souvislosti s nástupem vědeckotechnické revoluce (s. 50); téma „technokratizace“ a vzrůstajícího vlivu expertů (s. 58) je zmíněno jen okrajově. Vliv ekonomické reformy na hlubokou proměnu organizační struktury SED je popsán v jednom odstavci na straně 59.

Shrnutí: Oponovaný text má deskriptivní charakter. Je dobře napsaný, opírá se o velké množství relevantní německy psané sekundární literatury. Potenciál tématu byl naphěn jen z části, práce má však nadstandardní úroveň.

Diplomovou práci **doporučuji** k obhajobě. Navrhuji hodnocení mezi stupněm **velmi dobře až dobře** (2–3).

Otázka k obhajobě:

Pojednejte obecně o důsledcích modernizace v režimech sovětského typu.

V Praze, dne 6. 9. 2016

Martin Štefěk